

บทความที่ 8

กรณีศึกษาคำวินิจฉัย “คดีฟักทอง”

สารบัญ

●	บทนำ	1
●	สาระสำคัญของคำวินิจฉัยคดีฟักทอง	2
	• ข้อร้องเรียน	2
	• ข้อเท็จจริง	2
	• ประเด็นที่ต้องวินิจฉัย	3
	• ข้อกฎหมายที่ประกอบการพิจารณาวินิจฉัย	3
	• คำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	4
	• มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	6
●	ข้อพึงระวังสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ	8

บทนำ

นับแต่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้นั้น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.) ได้มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและเผยแพร่คำวินิจฉัยแล้วหลายคดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีหน้าที่เผยแพร่ผลคำวินิจฉัยต่อสาธารณชน โดยสามารถสืบค้นคำวินิจฉัยได้ทางเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (www.otcc.or.th) ตัวอย่างเช่น กรณีการจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในราคาต่ำกว่าราคาต้นทุนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กรณีการยกเลิกสัญญาตัวแทนจัดจำหน่ายและให้บริการหลังการขายเกี่ยวกับอุปกรณ์มาตรวัดเพื่อใช้ในงานอุตสาหกรรม กรณีการห้ามขายสินค้าของคู่แข่งในตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลัง กรณีผู้มีอำนาจเหนือตลาดสินค้าอาหารแอสฟัลท์อิมัลชัน ปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และกรณีพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลการประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน การประกันภัย การบริการ และกิจการอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง เพื่อให้มีการประกอบธุรกิจกันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจเกษตรกรรมในประเทศไทยที่ติดปัญหาการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การกดราคาซื้อสินค้า การกำหนดเงื่อนไขทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม การชะลอการเข้าเก็บผลผลิตทางการเกษตรอย่างไม่เหมาะสม อันสมควรอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่เกษตรกร การร่วมกันกำหนดราคาซื้อ ฯลฯ

ทั้งนี้ ในการพิจารณาคำวินิจฉัยที่ผ่านมามีกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมต่อเกษตรกร กขค. จึงให้ความสำคัญกับคดีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร เช่น กรณีพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร แม้คดีนี้จะมีมูลค่าความเสียหายน้อยก็ตาม แต่หากปล่อยให้ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรมีพฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบเกษตรกรอย่างไม่เป็นธรรม จะเป็นการขัดต่อหลักการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม นอกจากนี้ คำวินิจฉัยในคดีนี้จะช่วยสร้างข้อพึงระวังให้กับผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร และช่วยสร้างความเป็นธรรมให้แก่เกษตรกรไม่ให้ถูกผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเอารัดเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ดังนั้น ในฉบับนี้ขอนำเสนอกรณีพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คดีพิกทอง”

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

สาระสำคัญของคำวินิจฉัยคดีฟักทอง

เมื่อเดือนสิงหาคม 2561 คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้มีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีฟักทอง ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1 ข้อร้องเรียน

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับหนังสือร้องเรียนจากศูนย์ดำรงธรรมอำเภอแม่สะเรียงว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ผลิตและจำหน่ายฟักทองได้รับความเดือดร้อนจากการที่มีพ่อค้าคนกลางที่ได้นำเมล็ดพันธุ์ฟักทองมาให้เกษตรกรปลูก แต่เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวก็ให้เกษตรกรขายฟักทองให้ในราคาที่กำหนดเท่านั้น ทำให้ผู้ร้องและผู้ปลูกฟักทองรายอื่นในพื้นที่แม่ต๋อบได้ไม่สามารถขายฟักทองให้กับพ่อค้ารายอื่นได้ หรือหากมีพ่อค้ารายอื่นเข้ามารับซื้อฟักทอง ก็จะต้องรับซื้อในราคาที่กำหนด ซึ่งเป็นการกีดกันและผูกขาดตลาดอย่างไม่เป็นธรรม สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงส่งหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

2 ข้อเท็จจริง

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้รับการร้องเรียนว่า คู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 ซึ่งเป็นพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อฟักทองจากเกษตรกรและนำไปขายต่อให้กับผู้ซื้อปลายทางว่า คู่กรณีทั้งสองมีพฤติการณ์นำเมล็ดพันธุ์ฟักทองไปแจกจ่ายให้เกษตรกร และเมื่อถึงช่วงฤดูเก็บเกี่ยวก็บังคับให้เกษตรกรที่รับเมล็ดพันธุ์ไปต้องขายฟักทองให้กับตนเองเท่านั้นและกดตรารับซื้อฟักทอง รวมถึงการลดเกรดคุณภาพฟักทองให้ต่ำกว่าความเป็นจริง เพื่อรับซื้อในราคาที่ต่ำลงจากเกษตรกรในพื้นที่บ้านแม่ต๋อบได้ รวมทั้งข่มขู่และขัดขวางผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นในพื้นที่บ้านแม่ต๋อบได้ไม่ให้เข้ามาประกอบธุรกิจรับซื้อฟักทองในบริเวณนี้ โดยอ้างว่าเกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์ฟักทองจากตนไปแล้ว แต่ในความเป็นจริง เกษตรกรบางรายไม่ได้รับเมล็ดพันธุ์ฟักทองมาจากคู่กรณีทั้งสอง แต่ซื้อเมล็ดพันธุ์ฟักทองจากร้านค้า ซึ่งในการปฏิบัติทางการค้าตามปกติ เกษตรกรในพื้นที่บ้านแม่ต๋อบได้จะสามารถเลือกจำหน่ายฟักทองให้กับผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายใดก็ได้ที่มีอยู่จำนวน 5 ราย

3 ประเด็นที่ต้องวินิจฉัย

1) การกระทำที่ถูกร้องเรียนของคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 เกิดขึ้นต่อเนื่องติดต่อกันมาตั้งแต่ช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับ และการกระทำเกิดต่อเนื่องภายหลังพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ ดังนั้น กรณีนี้จะต้องใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 หรือพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มาบังคับกับการกระทำของคู่กรณีทั้งสอง

2) คู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 เป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาดและใช้อำนาจเหนือตลาดในลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

3) พฤติกรรมของคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 ที่ห้ามไม่ให้ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอื่นเข้ามารับซื้อฟักทองในพื้นที่ที่ตนรับซื้อฟักทองอยู่นั้น เป็นการห้ามไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

4 ข้อกฎหมายที่ประกอบการพิจารณาวินิจฉัย

1) บทบัญญัติว่าด้วยการยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

2) บทบัญญัติว่าด้วยค่านิยมตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

3) บทบัญญัติว่าด้วยการห้ามผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดใช้อำนาจเหนือตลาดในลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. 2561 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 และมาตรา 17 (2) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

4) บทบัญญัติว่าด้วยการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น พ.ศ. 2561

5 คำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ประเด็นที่ 1

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์แล้วเห็นว่า พฤติกรรมของคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 เป็นการกระทำที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับ และยังคงดำเนินพฤติกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาจนถึงช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ แม้ภายหลังมีการยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 และให้ใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 แทน แต่บทบัญญัติที่เป็นความผิดตามมาตรา 25 และ มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ก็ยังคงปรากฏอยู่ในมาตรา 50 และมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ในกรณีนี้จึงต้องนำพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมาปรับใช้กับการกระทำที่ถูกร้องเรียนของคู่กรณีทั้งสอง

เมื่อได้ข้อยุติข้างต้นแล้ว จึงนำมาสู่ประเด็นการพิจารณาต่อไปว่า คู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ๆ และเกษตรกรที่ปลูกและจำหน่ายพืชทอง เข้าข่ายเป็น “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ตามคำนิยามในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์แล้วเห็นว่า

- คู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 และผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ๆ เป็นผู้ซื้อสินค้าเพื่อจำหน่ายต่อ ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์ในทางการค้าทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรม จึงเข้าข่ายเป็น “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ตามมาตรา 5
- เกษตรกรที่ปลูกและจำหน่ายพืชทอง เป็นผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์ในทางการค้าสินค้าเกษตรกรรม จึงเข้าข่ายเป็น “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ตามมาตรา 5

ประเด็นที่ 2

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การพิจารณาว่าคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่นั้น จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ขอบเขตตลาดเสียก่อน เพื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายว่าเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่

การวิเคราะห์ขอบเขตตลาด

- **ขอบเขตตลาดสินค้า (Product Market)** สินค้าพืชทองจะมีลักษณะเฉพาะซึ่งไม่สามารถหาสินค้าอื่นทดแทนได้ ดังนั้น ผลการวินิจฉัยขอบเขตตลาดสินค้าในกรณีนี้ คือ ตลาดสินค้าพืชทอง
- **ขอบเขตของตลาดทางภูมิศาสตร์ (Geographic Market)** เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่บ้านแม่ต๋อบได้ส่วนใหญ่เป็นหุบเขา ทำให้การคมนาคมและการขนส่งสินค้าไม่สะดวก และพืชทองมีน้ำหนักมากทำให้การขนส่งลำบาก ประกอบกับเกษตรกรไม่มียานพาหนะเป็นของตนเอง ทำให้ไม่สามารถขนส่งพืชทองออกไปจำหน่ายนอกพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ กล่าวคือไม่มีพื้นที่ใดเข้าไปทดแทนการจำหน่ายของเกษตรกรได้ ดังนั้น ผลการวินิจฉัยขอบเขตตลาดทางภูมิศาสตร์ในกรณีนี้ คือ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การพิจารณาอดเงินขายและส่วนแบ่งตลาด

ตามนิยามของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดสำหรับกรณีเกณฑ์รายเดียว หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ 50% ขึ้นไป และมียอดขายตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป

ในกรณีนี้ ภาพรวมของการผลิตฟักทองของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี 2560 มีมูลค่าประมาณ 5 ล้านบาท และในปี 2561 มีมูลค่าประมาณ 6 ล้านบาท ทำให้พออนุมานได้ว่าภาพรวมของการผลิตฟักทองในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี 2559 มีมูลค่าการซื้อขายไม่ถึง 1,000 ล้านบาท ดังนั้น จึงไม่มีผู้ประกอบธุรกิจใดเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด

ประเด็นที่ 3

การกระทำของคู่กรณีทั้งสองที่กดราคารับซื้อฟักทองจากเกษตรกรในพื้นที่บ้านแม่ต๋อบได้เข้าข่ายฝ่าฝืนข้อห้ามไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

การกระทำของคู่กรณีทั้งสองดังกล่าว เข้าข่ายการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมตามมาตรา 57 (2) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

จากข้อเท็จจริงพบว่าราคารับซื้อฟักทอง ผู้รับซื้อปลายทางจะเป็นผู้กำหนดราคา โดยราคาขึ้นหรือลงขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้รับซื้อปลายทางและปริมาณฟักทองที่เข้าสู่ตลาด โดยผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร เช่น คู่กรณีทั้งสองเป็นพ่อค้าคนกลาง ได้ประโยชน์จากส่วนต่างราคารับซื้อและราคาขายเพียงประมาณกิโลกรัมละ 1 บาท โดยหากเกษตรกรรายใดเห็นว่าคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 เอาเปรียบก็สามารถปฏิเสธไม่ยอมขายฟักทองให้กับคู่กรณีทั้งสองได้ โดยมีตัวอย่าง คือ กรณีของนาง พ. ที่แม้ว่าจะขนฟักทองขึ้นรถขนส่งสินค้าของคู่กรณีทั้งสองแล้ว แต่นาง พ. เห็นว่าตนถูกเอาเปรียบจากการกดราคาฟักทองที่ไม่มีน้ำหนักมาก แต่คิดเป็นฟักทองเกรดต่ำลงมา นาง พ. ก็สามารถปฏิเสธไม่ขายฟักทองให้กับคู่กรณีทั้งสองได้ ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรสามารถเลือกที่จะไม่ขายฟักทองให้กับคู่กรณีทั้งสองได้

และอีกตัวอย่างคือ กรณีนาย ท. เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์จากคู่กรณีที่ 1 มาปลูก แต่เมื่อถึงเวลาขายผลผลิต คู่กรณีที่ 1 กำหนดราคารับซื้อต่ำกว่าที่เคยตกลงกับ นาย ท. ไว้และเป็นราคาที่ต่ำกว่าผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ซึ่งทำให้ นาย ท. ตัดสินใจจะนำฟักทองไปขายให้กับผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น แล้วจึงนำค่าเมล็ดพันธุ์ฟักทองมาชำระคืนแก่คู่กรณีที่ 1 ส่งผลให้คู่กรณีที่ 1 ต้องยอมปรับราคารับซื้อฟักทองให้สูงขึ้นกับนาย ท. จึงจะมีการซื้อขายกันสำเร็จ ซึ่งตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรสามารถต่อรองราคา รับซื้อได้ แม้จะมีการรับเมล็ดพันธุ์จากคู่กรณีที่ 1 ไปปลูกก็ตาม ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมของคู่กรณีทั้งสองไม่เข้าข่ายการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมตามมาตรา 57 (2) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

การกระทำของคู่กรณีทั้งสองดังกล่าว เข้าข่ายการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัด หรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา 57 (3) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

ในเรื่องนี้มีพยานหลักฐานจากผู้ร้องและผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ๆ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ในช่วงฤดูกาลเพาะปลูก ปี 2561 คู่กรณีทั้งสองห้ามไม่ให้ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นเข้ามาซื้อผักทองจากเกษตรกรในพื้นที่บ้านแม่ต๋อบใต้ โดยอ้างว่าเกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์จากคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 ซึ่งผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ๆ ได้ให้ถ้อยคำตรงกันว่า เคยถูกข่มขู่ไม่ให้พวกตนเข้าไปรับซื้อผักทองจากเกษตรกร โดยอ้างว่าเกษตรกรรายดังกล่าวได้รับเมล็ดพันธุ์จากคู่กรณีที่ 1 ไปปลูก แต่เกษตรกรปฏิเสธและแจ้งว่าไปซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านค้ามาปลูกเอง และผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายหนึ่งก็เคยถูกคู่กรณีที่ 1 โทรศัพท์ไปข่มขู่เช่นเดียวกัน ซึ่งได้มีการแจ้งความลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจภูธรกองก้อย และเมื่อสอบถามจากคู่กรณีที่ 1 ก็ให้การยอมรับว่าเคยได้ห้ามผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ๆ ไม่ให้เข้าไปรับซื้อผักทองจากเกษตรกรจริงหรือห้ามเข้าไปซื้อผักทองในราคาที่สูงกว่าที่ตนกำหนด โดยอ้างว่าตนได้มอบเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรไปปลูก และให้การยอมรับว่า ตนได้โทรศัพท์ไปข่มขู่ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นจริง

มูลค่าความเสียหายของผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น ๆ ในกรณีนี้ มีมูลค่ารายละ 1,000-10,000 บาท รวมเป็นความเสียหาย 21,000 บาท ดังนั้น พฤติกรรมของคู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 ที่ห้ามผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นเข้ามาซื้อผักทองจากเกษตรกรในพื้นที่บ้านแม่ต๋อบใต้ เข้าข่ายการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา 57 (3) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. 2561

ดังนั้น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จึงกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่คู่กรณีที่ 1 เป็นเงินจำนวนไม่เกิน 50,000 บาท โดยเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 10% ของรายได้ในปีที่กระทำความผิดของคู่กรณีทั้งสองที่อยู่กันฉันสามีภริยา มีการทำมาหาได้ร่วมกัน รายได้ที่ได้มาถือเป็นรายได้ของครอบครัว ไม่ได้มีการแบ่งแยกรายได้ระหว่างกัน มีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน โดยที่คู่กรณีที่ 2 ไม่รู้ว่าคู่กรณีที่ 1 ได้ห้ามผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นเข้ามาซื้อผักทอง และไม่ทราบว่าคู่กรณีที่ 1 ข่มขู่ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่น เพราะตนทำหน้าที่เพียงเข้าพบเกษตรกร รับผิดชอบการชำระเงินให้เกษตรกร และประสานกับผู้รับซื้อผลผลิตปลายทาง การเจรจาตกลงราคาซื้อทั้งหมดเป็นหน้าที่ของคู่กรณีที่ 1 แต่ด้วยเหตุที่คู่กรณีทั้งสองยอมรับผิดและให้ความร่วมมืออย่างดีและเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงเห็นสมควรลดค่าปรับลงกึ่งหนึ่ง เหลือเป็นค่าปรับจำนวน 25,000 บาท และลงโทษเฉพาะคู่กรณีที่ 1

6 มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การกระทำของคู่กรณีที่ 1 เป็นความผิดตามมาตรา 57 (3) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. 2561 เห็นควรกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่คู่กรณีที่ 1 เป็นจำนวนเงิน 25,000 บาท

สรุปกรอบคำวินิจฉัย

พฤติกรรม

● มาตรา 50 : การใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม

- **ขอบเขตตลาด**
  - ตลาดสินค้า : ตลาดสินค้าผักทอง
  - ตลาดทางภูมิศาสตร์ : อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- **ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด**
  - ยอดขายของคู่กรณีต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท จึงไม่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด จึงไม่ต้องพิจารณาพฤติกรรมตามมาตรา 50

● มาตรา 57 : การปฏิบัติการค้าที่ไม่เป็นธรรม

- **มาตรา 57 (2) : การใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม**
  - มีเกษตรกรไม่ขายในราคาที่ถูกกดและสามารถนำสินค้าไปขายให้แก่ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นได้ แล้วจ่ายค่าเมล็ดพันธุ์คืนให้แก่คู่กรณี จึงไม่เข้าข่ายฝ่าฝืนมาตรา 57 (2)
- **มาตรา 57 (3) : การกำหนดเงื่อนไขทางการค้า อันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม**
  - มีการข่มขู่ผู้อื่นอันเป็นพฤติกรรมขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้รับซื้อรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม
  - เกิดความเสียหายแก่ผู้รับซื้อรายอื่น

สรุป

เป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายฝ่าฝืนมาตรา 57 (3) แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

ข้อพึงระวังสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ

จากข้อเท็จจริงในกรณีศึกษานี้ แม้คู่กรณีที่ 1 และคู่กรณีที่ 2 จะอ้างว่าตนไม่ทราบว่า พฤติกรรมการขัดขวางไม่ให้ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นเข้าไปรับซื้อผลผลิตฟักทองจากเกษตรกรนั้น ผิดกฎหมายการแข่งขันทางการค้า แต่พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรมที่ทำให้ผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรรายอื่นไม่อาจเข้าไปรับซื้อผลผลิตฟักทองจากเกษตรกรในพื้นที่ได้ และผู้รับซื้อผลผลิตรายอื่นบางรายได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 57 (3) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ดังนั้น หากไม่แน่ใจว่าพฤติกรรมทางการค้าของท่านมีลักษณะเข้าข่ายฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า โทร. 0 2199 5400 ในวันและเวลาทำการ 08.30-16.30 น. หรืออีเมล info@otcc.or.th

สอบถามได้ที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

โทร. 0 2199 5400
ในวันและเวลาทำการ 08.30-16.30 น.

อีเมล info@otcc.or.th

เอกสารเผยแพร่ข้อมูลความรู้
เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560
จำนวน 8 บทความ

1. องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า

2. การวิเคราะห์ขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาด

3. ผู้มีอำนาจเหนือตลาดและปัจจัยสภาพการแข่งขัน

4. การใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม

5. การรวมธุรกิจ

6. การกระทำร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจ

7. การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม

8. กรณีศึกษาคำวินิจฉัย “คดีพิกกอง”

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
OFFICE OF TRADE COMPETITION COMMISSION

ที่ปรึกษา : คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า

จัดทำโดย : ฝ่ายเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

โทร 0 2199 5411 อีเมล advocacy@otcc.or.th

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สจค.)
Office of Trade Competition Commission (OTCC)

0 2199 5400

www.otcc.or.th | info@otcc.or.th

Website

Fanpage

Line Official

YouTube